

בס"ד

יום חמישי ויקהל כב אד"א תשע"ז

שלום וברכה כבוד ... קראו היום את הגאון ר' דוד שווימער שליט"א בעיר ביתר על פי הוראת כ"ק אדמו"ר מ... שליט"א והביאו כל אחד כמה עופות מהבית שיבדוק את זה וישב שם כשעתיים ובדק והסביר תוך כדי הבדיקה את ענין הלכותא שרואים במקום צומת הגידין ולמעשה עברו שם כ 40 עופות ומהם היו הרבה טריפות ממש.

ואנסה לסדר תמצית הדברים ששמענו מפיו:

(א) הריעותא שדנים כעת אינה אותה הריעותא של המחלה המקננת במקום צומת הגידין בהעוף שמחמתה בודקים את הבדיקה הרגילה בהעופות במקום צומת הגידין כבר כיובל שנים מידי יום ביום כפי שהנהיג הגאון רבי מאיר זצ"ל, אלא זה מין ריעותא אחרת שהתגלה כבר עוד בזמנו של הגאון רבי מאיר זצ"ל, ועל זה לא בדקו מידי יום ביום אלא כשראו שהרופא הווטרינרי חותך הרבה שוקיים וזורקן מפני דלקת אז הורה הגר"ם זצ"ל גם כן לבדוק את כל העופות ולראות מה מהותו של ריעותא זו, ובקשו מהרופאים שלא להורידם מן העופות כדי שנוכל גם אנו לבדוק את זה, וכשנתגלה בפעם הראשונה בדקו וחקרו והגיעו למסקנה שכנראה זו דלקת הנגרמת כתוצאה של הזריקות והחומר לא נספג כמו שצריך, והסיבה לזה לא ברורה אולי בגלל מזג אויר או אולי ששינוי משהו בחומר וכדומה, ודלקת זו נמצאת כל פעם רק בצד אחד של העוף ולא בשתיים, כי הזריקות נותנים רק בצד אחד ובדרך כלל על רגל ימין ולפעמים נמצאת הדלקת על רגל שמאל וכנראה שהמזריק היה שמאלי.

מהות
הריעותא
בצומת
הגידין בעוף
שהתגלה
שוב כעת

(ודים ע"ן
באות ג')

(ב) בדיקה הרגילה הוא לבדוק כל עוף ועוף מפני חשש פגם בצומת הגידין משום מחלה המקננת במקום זה, ובזמנו של הגר"ם זצ"ל כשהתחילו לבדוק את הצומת הגידין זה היה באחוזים גבוהים וב"ה שבשנים האחרונות ועוד בחייו של הגר"ם זצ"ל השתפר מחלה זו עד שביום רגיל הטריפות אינן מגיעות רק ל 2-3 אחוז בלבד (כאן בארץ ישראל וכדומה בארה"כ המצב חמור מאוד בזה וזה יכול להגיע לאחוזים גבוהים מאוד) גם היום עדיין ממשיכים בבדיקה כפי שהנהיג הגאון ז"ל, וסדר הבדיקה היא כך: חותכים בכל עוף ועוף למטה בהרגל ואם רואים שנקרע הגיד מטרפים את העוף ואע"ג ששם אינו מקום הפוסל בצומת גידין כי הפוסל אינו אלא בתחתית השוק שזה מעל הרגל, מכל מקום הנהיג הגר"ם זצ"ל לבדוק דוקא שם כי באופן שהגיד נקרע במקום הפוסל אז זה ניכר למטה ברגל יותר מלמעלה במקום הפוסל כי הגיד נמשך למטה, גם ממשמשים כל עוף ועוף בתחתית השוק במקום הפוסל בצומת הגידין ואם לא מרגישים בשום דבר עב וגם לא נראית שום נפיחות במקום הצומת אז זה כשר, אבל אם מרגישים באיזה דבר עב כמין גבשושית או חותכים לתוך העור והבשר עד שמגיע לגידין ושם יש ליחה קרושה על הגידין ובין הגידין מה שזה בעצם הגבשושית שהרגישו מבחוץ על ידי המשמוש, והבודק מגרד את הליחה הקרושה מעל הגידים בעזרת סכין מצדו השני ואז אם זה יורד בקלות והגידין מתגלים כשלמים אנו אומרים שזה ליחה בריאה ואין כאן אפילו שום ריעותא של חולי הואיל והעור והבשר והגידין הכל קיימים ושלמים ללא שום מיחוי ואז זה כשר, ואני מרגיש שהבדיקה כאן אינו כדי לראות שהגידין שלמים כי ראייתנו והבחנתנו

מהות
הריעותא
בצומת
הגידין בעוף
שע"ז אנו
חוששים
כבר כיובל
שנים מה
שעל זה אנו
בודקים אותן
מידי יום
ביומו

וסדר
בדיקתה
כפי שהנהיג
מרן בעל
קנה בשם
זצ"ל

בזה לא מעלה ולא מוריד באופן שהיתה כאן איזה שהוא מיחוי בשר כי אין אנו בקיאים בזה, ומה שאנו בודקין זה רק כדי לוודאות שאין כאן ריעותא של חולי, ולכן אם ליחה הקרושה שם אינה יורדת בקלות אז זה ריעותא של חולי במקום צומת הגידין ואין מועיל בזה אפילו אם בסופו של דבר יוריד את הליחה ויגלה את הגידין כשלימים כי אין אנו בקיאים לבדוק את הגידין במקום שיש ריעותא של חולי ולכן מטריפים עוף כזה, ולכן לפעמים כשהבודק רואה נפיחות ממש במקום הפוסל אז אפילו אינו פותח לראות מצב הגידין הואיל ונמחה הבשר מעל הגידין חיישינן שפגע גם בגידין וא"א בקיאים לבדוק, וזה כל ענין חשש חולי זה וסדר הבריקה שהנהיג הגר"ם זצ"ל, וזה מה שמבואר בספרו קנה בשם ח"א בסימנים מז-מט עיי"ש.

ג) אבל ענינו של הדלקת שנגרמת כתוצאה מהזריקות שנתגלה שוב בעת זה בכלל לא אותה ענין שמדבר מזה בספרו, ומה שהורא אז הגאון רבי מאיר זצ"ל בזמנו כשהתגלה ריעותא זו שאם רואים שהדלקת מגיע עד למקום הפוסל בצומת הגידים שזה בתחתית השוק כשיעור אצבעיים יטריפו את העוף ואע"פ שהגידין מתחתיו שלמים, וזה גם כן מכח פסק הרמ"א שאין אנו בקיאים בבדיקת הגידין במקום שיש מכה כנגדם, ובזה לא יועיל אם יגרדו ויקלפו את כל בשר הלקותא ויגלה את הגידים קיימים ושלמים הואיל והבשר הצמודה לגידין במקום הפוסל לקה כולה כי כמעט שאין בשר במקום זה אלא דק מאוד וכולו נלקה עד הגידין ממש ואנו חוששים שפגע המחלה גם בגידין, ואם היתה ריעותא זו רק למעלה בשוק ולא ירדה למטה בכשיעור האצבעיים כנגד הצומת הכשירו, וזה אותה דלקת ממש שהתגלה בעת בהעופות במקום צומת הגידין ועל זה היה פסקו של הגר' מאיר ז"ל שזה טריפה

פסקו של הגאון בעל קנה בשם ז"ל על הדלקת במקום הצומת שהתגלה שוב בעת בהעופות

ד) ומה שיש לשים לב היא שאז בזמנו היתה הדלקת על כל השוק, מלמעלה במקום ששם מוזיקים את העוף והיה נמשך עד למטה במקום הפוסל בצומת הגידין אבל הדלקת כהיום שמתו לב שרובם אינם אלא יותר למטה במקום הפוסל ולא למעלה כלל ולהלכה אין נפק"מ כי הרי עיקר הפסול הוא שהריעותא היא במקום שפוסל צומת הגידין אבל דבר זה מרליק נורה אדומה מצד אחד מפחידה מאוד, ומצד שני מרניעה, כי יש להניע לפתרון הבעיה כי אולי המוזיקים התאילנדים בעצלותם או מסיבה אחרת מוזיקים למטה ממש במקום הפוסל בצומת הגידין ואם נכון היא הרי לך פתרון פשוט להשניח עליהם להוריק במקום הנכון ואז יפתרו כל הבעיה ומצד שני אם נכון היא שזה העורם או הדבר חמור ביותר כי אז פשוט וברור דלעת הרמ"א כל העופות מריפות אפילו אותם שאין ראיה בהם שום דלקת וריעותא במקום צומת הגידין הואיל ומהם במקום הפוסל בצומת מטרף כי אולי המתם פגע בגיד ואין אנו בקיאים לבדוק דלעת הרמ"א, והיינו שאפילו אנו רואין שכולן שלמים חוששים אולי הגיד נפגם ואינו נראה לנו, ואני מדייק שוב ושוב שאינו אומר כן בהחלט שכך פני הדברים אלא שכדאי לנזרים בדבר לבררם ואולי כזה יפתרו הבעיה שנוגמת לאחוזים נכוחים של טריפות ואולי זה גם הסיבה שהרופאים הווטרינרים לא שמים לב לבעיה זו בעת, הואיל והדלקת אינו על כל השוק אלא למטה.

השינוי במהות דלקת זו מזמנו של הגר"ם ז"ל להיום

ואולי ניתן לתקנו

ה) נשאל סוף כל סוף הרי אנו רואין כל הגידין ממש קיימין ושלמים ומה שייך לומר דאין אנו בקיאים לבדוק: על זה הסביר לנו כי קבלנו מחז"ל שיש ט"ז גידין ברגל של העוף ואנחנו למעשה לא רואים את כולן והסיבה לזה כי יתכן שיש גיד דק מאוד מה שלא שייך לראות אם נקרע או נפגם, ועוד יש סברה לומר כי יתכן שיש גיד דק מאוד והוא בתוך הבשר ולכן אם נתקלקל הבשר הרי נתקלקל ונפגם גם גיד זה. וז"ל קנה זקס יו"ד סימן מ"ח וא"כ אנו ללא בקיאות כלל בהכרת כל מספר הגידין איך אנו יכולים לסמוך על מה שאנו מוצאים כמה מהגידין שאנו מכירים אותם שהם שלמים וזכריאם כלי שום לקותא הרי יש לחוש חולי נלקה אחד מהגידין שאין אנו מכירים אותם.

מה הסברא שאין אנו בקיאים בבדיקת הגידין?